ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра механічної та електричної інженерії

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ
Завідувач кафедри
_____ Станіслав ПОПОВ
(протокол «01» вересня 2025 р. №1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

Основи охорони праці

освітньо-професійна програма	Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва
спеціальність	133 Галузеве машинобудування
галузь знань	13 Механічна інженерія
рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
факультет	інженерно-технологічний

Полтава
2025-2026 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи охорони праці» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва спеціальності 133 Галузеве машинобудування.

Мова викладання: державна

Розробник: Володимир ДУДНИК, доцент кафедри механічної та електричної інженерії, кандидат технічних наук, доцент

«01» вересня 2025 року _____ Володимир ДУДНИК

Погоджено гарантом освітньої програми «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва»
«01» вересня 2025 року _____ Олександр КАНІВЕЦЬ

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Машинобудування»
протокол «01» вересня 2025 р. № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності _____ Руслан ХАРАК

© ПДАУ 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	105
Кількість кредитів	3,5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (***обов'язкова*** чи ***вибіркова***)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	4 133ГМ бд 2022
Семестр	8
Лекції (годин)	16
Лабораторні (годин)	12
Практичні (годин)	12
Самостійна робота (годин)	65
у т.ч. індивідуальні завдання: контрольна робота для заочної форми навчання, годин	-
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Надання майбутнім інженерам теоретичних знань і практичних навичок необхідних для вирішення питань пов'язаних із забезпеченням безпечних і нешкідливих умов праці при розробці і використанні нової техніки та технологічних процесів, організації виробництва, які виключають негативну дію на людину та навколишнє природне середовище.

3.Передумови для вивчення навчальної дисципліни:

Перелік дисциплін, які передують її вивченню: «Вища математика», «Фізика», «Безпека життєдіяльності», «Електротехніка і електроніка».

4. Компетентності:

загальні:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

фахові:

ФК 4. Здатність втілювати інженерні розробки у галузевому машинобудуванні з урахуванням технічних, організаційних, правових, економічних та екологічних аспектів за усім життєвим циклом машини: від проєктування, конструювання, експлуатації, підтримання працездатності, діагностики та утилізації.

5. Програмні результати навчання

ПРН 10. Розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання *(визначений освітньою програмою)*	**Очікувані результати навчання навчальної дисципліни**
ПРН 10. Розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань	Розуміти основні проблеми охорони паці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні. Застосовувати нормативно-правові вимоги під час виконання типових інженерних завдань. Оцінювати та прогнозувати базові соціальні й екологічні наслідки реалізації технічних рішень.

6. Методи навчання і викладання

Словесні методи: лекція, пояснення, проблемний виклад;

Наочні методи: ілюстрування, демонстрування;

Практичні методи навчання: лабораторні роботи, практичні завдання, робота з навчально-методичною літературою, нормативними документами;

Інтерактивні методи: дискусії і групові обговорення;

Комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій, елементів дистанційного навчання та відеоконтента.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці.

Історія розвитку охорони праці в Україні та закордоном. Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном. Дисципліна «Основи охорони праці», як система знань, умінь й компетенцій спрямованих на збереження здоров'я та працездатності людини в процесі праці. Законодавча та нормативна база України з охорони праці. Нормативно-правові акти з охорони праці. Державні нормативно-правові акти з охорони праці. Нормативно-правові акти з охорони праці підприємств.

Тема 2. Система управління охороною праці для машинобудівельного підприємства.

Основні елементи системи управління охороною праці. Система управління охороною прані для машинобудівного підприємства. Система менеджменту промислової безпеки і здоров'я. Підготовка документів для визначення та обліку шкідливих і небезг. іних виробничих факторів. Обов'язки з охорони праці працівників підприємства. Навчання та перевірка знань з питань охорони прані. Методика контролю стану умов та безпеки прані. Стан безпеки праці в машинобудуванні.

Тема 3. Державне управління, нагляд і громадський контроль за охороною праці. Організація охорони праці на підприємствах галузі машинобудування.

Державне управління охороною праці. Державний нагляд за охороною праці. Громадський контроль за охороною праці на підприємстві. Організація охорони праці на підприємстві. Атестація робочих місць за умовами праці на підприємстві. Загальні поняття про навчання з питань охорони праці. Спеціальне навчання з питань охорони праці. Інструктажі з питань охорони праці. Стажування, дублювання і допуск працівників до роботи. Профілактика травматизму та професійних захворювань.

Тема 4. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії в галузі машинобудування.

Основи фізіології праці. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. Гігієна праці. Чинники, що формують умови праці. Оцінка умов праці. Санітарно-гігієнічні вимоги до виробничих приміщень і робочих місць. Організація робочих місць у виробничих приміщеннях. Вимоги до допоміжних приміщень.

Тема 5. Основи виробничої безпеки в машинобудуванні.

Безпечність обладнання. Загальні вимоги до верстатів та інструменту. Небезпечні і шкідливі чинники, шо викликають травматизм і професійні захворювання. Заходи безпеки при організації праці на робочому місці. Вимоги безпеки до ручного пневматичного та електрифікованого інструмента. Безпека праці під час вантажно-розвантажувальних робіт. Безпека праці під час основних ремонтних робіт.

Тема 6. Основи пожежної профілактики.

Організаційні заходи із забезпечення пожежної безпеки. Вимоги пожежної безпеки при утриманні територій, будівель, приміщень і споруд. Вимоги протипожежної безпеки до інженерного обладнання. Вимоги пожежної безпеки під час основних робіт у машинобудуванні.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин				
	денна форма 133ГМ бд 2022				
	Усього	у тому числі			
		л	п	лаб.р.	с.р
Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці.	14	2	2	-	10
Тема 2. Система управління охороною праці для машинобудівельного підприємства.	16	4	2	-	10
Тема 3. Державне управління, нагляд і громадський контроль за охороною праці. Організація охорони праці на підприємствах галузі машинобудування.	14	2	2	-	10
Тема 4. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії в галузі машинобудування.	26	2	2	12	10
Тема 5. Основи виробничої безпеки в машинобудуванні.	18	4	4	-	10
Тема 6. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах галузі машинобудування.	17	2	-	-	15
Усього годин	**105**	**16**	**12**	**12**	**65**

8. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
	денна форма 133ГМ_бд_2022
Тема 1. Нормативно-правове забезпечення охорони праці в Україні.	2
Тема 2. Організація і координація робіт з охорони праці.	2
Тема 3. Навчання з питань охорони праці. Профілактика травматизму та професійних захворювань.	2
Тема 4. Санітарно-гігієнічні вимоги до виробничих приміщень і робочих місць в галузі машинобудування.	2
Тема 5. Вимоги безпеки до обладнання та інструменту.	4
Тема 6. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах галузі машинобудування.	-
Разом	**12**

9. Теми лабораторних робіт

Назва теми	Кількість годин
	денна форма 133ГМ_бд_2022
Тема 4. Дослідження параметрів мікроклімату робочої зони	4
Тема 4. Дослідження забруднення повітря робочої зони	4
Тема 4. Дослідження штучного та природного освітлення виробничого приміщення	4
Разом	**12**

10. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
	денна форма 133ГМ_бд_2022
Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці.	10
Тема 2. Система управління охороною праці для машинобудівельного підприємства.	10
Тема 3. Державне управління, нагляд і громадський контроль за охороною праці. Організація охорони праці на підприємствах галузі машинобудування.	10
Тема 4. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії в галузі машинобудування.	10
Тема 5. Основи виробничої безпеки в машинобудуванні.	10
Тема 6. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах галузі машинобудування.	15
Разом	**65**

11. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені.

12. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПРН 10. Розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань	**Поточний контроль:** виконання та захист лабораторних робіт; виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів. **Семестровий контроль**: екзамен

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Одним із обов’язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Забезпечення об'єктивності оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом застосування накопичувальної системи нарахування балів оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожної теми освітнього компоненту впродовж семестру та достовірної фіксації результатів оцінювання у журналі обліку аудиторної навчальної роботи.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом – **екзамен**.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва тем	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання лабораторних робіт та їх захист	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці.	2	2	-	5	**9**
Тема 2. Система управління охороною праці для машинобудівельного підприємства.	2	2	-	5	**9**
Тема 3. Державне управління, нагляд і громадський контроль за охороною праці. Організація охорони праці на підприємствах галузі машинобудування.	2	2	-	5	**9**
Тема 4. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії в галузі машинобудування.	-	2	10/10/10	5	**37**
Тема 5. Основи виробничої безпеки в машинобудуванні.	2	2	-	5	**9**
Тема 6. Основи пожежної профілактики на виробничих об’єктах галузі машинобудування.	2	-	-	5	**7**
Разом	**10**	**10**	**30**	**30**	**80**
Екзамен					**20**
Разом, враховуючи екзамен					**100**

Шкала та критерії оцінювання
Критерії оцінювання опитування (0-2)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Відповідь дана в повному обсязі, змістовно розкрита сутність питання, це свідчить про засвоєння теоретичних знань в повному обсязі, що дає можливість застосовувати набуті знання, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
1	Відповідь дана, але допущені помилки та не розкрита суть питання, це свідчить про не доопрацювання тем, що ускладнює можливість застосовувати набуті знання, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
0	Відповідь не дана, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.

Критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях (0-2)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Висока активність при виконанні вправ на практичних заняттях, здобувач вищої освіти приймав участь у дискусії проявив творчій підхід до розгляду питань, зробив аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції, що дає можливість застосовувати набуті знання, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
1	Середня активність при виконанні вправ на практичних заняттях, здобувач вищої освіти приймав участь у дискусії проявив творчій підхід до розгляду питань, зробив висновки та сформулював пропозиції, але вони не є достатньо аргументованими, що ускладнює можливість застосовувати набуті знання, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
0	Не виконання вправ на практичних заняттях (відсутність на практичному занятті), що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання виконання та захисту лабораторної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
10-9	Здобувач вищої освіти проявив високу активність при виконанні лабораторної роботи, якісно оформлений звіт, проведені всі необхідні розрахунки та побудовані графіки, при захисті лабораторної роботи показав знання навчального матеріалу, що дає можливість застосовувати набуті знання, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
8-7	Здобувач вищої освіти проявив активність при виконанні лабораторної роботи, в оформленні звіту допущені неточності, проведені необхідні розрахунки, але не всі необхідні графіки побудовані, при захисті лабораторної роботи показав знання навчального матеріалу, що дає можливість застосовувати набуті знання, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
6-5	Здобувач вищої освіти не проявив належної активність при виконанні лабораторної роботи, в оформленні звіту допущені неточності, в розрахунках допущені помилки, що відобразилося на побудованих графіках, при захисті лабораторної роботи допускав неточності у відповідях, що дає можливість застосовувати набуті знання, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
4-3	Здобувач вищої освіти не проявив належної активність при виконанні лабораторної роботи, в оформленні звіту не дотримані вимоги, в розрахунках допущені помилки, що відобразилося на побудованих графіках, при захисті лабораторної роботи не зміг дати відповіді на ряд питань, що ускладнює можливість застосовувати набуті знання, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань
2-1	Здобувач вищої освіти був пасивним при виконанні лабораторної роботи, звіт не оформлений, в розрахунках допущені помилки, графіки не побудовані, при захисті лабораторної роботи не зміг відповісти на основні питання, що ускладнює можливість застосовувати набуті знання, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань
0	Не виконання лабораторної роботи, що не дає можливості оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Завдання самостійної роботи виконане в повному обсязі як теоретична частина так і практична, показані здібності системного аналізу; зроблені висновки та пропозиції щодо рішення складних навчальних і виробничих ситуацій, що дає можливість застосовувати набуті знання, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
4	Завдання виконане не в повному обсязі (80%), зроблені висновки але без пропозицій, допущені неточності в практичному завданні, що дає можливість застосовувати набуті знання, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
3	Завдання виконане не в повному обсязі (60%), без висновків та пропозицій, допущені помилки в практичному завданні, що дає можливість застосовувати набуті знання, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
2	Завдання самостійної роботи виконані поверхнево в обсязі менше 60% без висновків та пропозицій, не виконане практичне завдання, що дає можливість застосовувати набуті знання, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
1	Завдання самостійної роботи виконані поверхнево в обсязі менше 40% без висновків та пропозицій, не виконане практичне завдання, що ускладнює можливість застосовувати набуті знання, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
0	Завдання самостійної роботи не виконані, що не дає можливості оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені*

Види занять	Бали	Критерії оцінювання
для 1-го теоретичного питання	10-9	теоретичне питання розкрито повністю, що дає можливість застосовувати набуті, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
	8-7	теоретичне питання розкрито, наявні неточності, що дає можливість застосовувати набуті, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
	6-5	теоретичне питання розкрито не в повному обсязі, що дає можливість застосовувати набуті, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
	4-3	теоретичне питання розкрито частково, існують помилки, що дає можливість застосовувати набуті, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
	2-1	теоретичне питання розкрито частково, наявні суттєві помилки, що ускладнює можливість застосовувати набуті, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
для 2-го теоретичного питання	10-9	теоретичне питання розкрито повністю, що дає можливість застосовувати набуті, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
	8-7	теоретичне питання розкрито, наявні неточності, що дає можливість застосовувати набуті, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
	6-5	теоретичне питання розкрито не в повному обсязі, що дає можливість застосовувати набуті, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
	4-3	теоретичне питання розкрито частково, існують помилки, що дає можливість застосовувати набуті, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
	2-1	теоретичне питання розкрито частково, наявні суттєві помилки, що ускладнює можливість застосовувати набуті, а саме: розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань.
	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти

* – екзамен складається з 2 теоретичних питань. Максимальна кількість балів за екзамен – 20.

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене при вивченні навчальної дисципліни (за потреби)

Засоби навчання: інформаційний супровід із використанням платформи Moodle; комп'ютер (ноутбук) – 1 шт.; пристрій мультимедійний (проектор) – 1 шт.; проекційний екран – 1 шт.; телевізор – 1 шт.; DVD плеєр – 1 шт.; презентації.

Перелік обладнання необхідного для вивчення навчальної дисципліни забезпечує навчально-наукова лабораторія охорони праці.

14. Політика навчальної дисципліни

1. **Щодо термінів виконання та перескладання:** практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Декан факультету своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує декан факультету за участю

викладачів кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.

2. **Щодо академічної доброчесності:** здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті, Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті.

3. **Щодо відвідування занять:** навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача в АСУ ПДАУ.

4. **Щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:** на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

5. **Щодо оскарження результатів оцінювання:** після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декану факультету, яку розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декану факультету. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача, який проводив контрольний захід. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів навчання і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

15. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Безпека життєдіяльності та охорона праці: підручник / В.В. Сокуренко, О.М. Бандурка, С.М. Бортник та ін. за заг. ред. В.В. Сокуренка; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2021. 30 с.
2. Кошель В.І., Сав'юк Г.П., Дзундза Б.С. Основи охорони праці: навч.посіб. Івано-Франківськ: НАІР, 2020, 182 с.
3. Мелех Л.В. Безпека життєдіяльності та охорона праці: навч.посіб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 219 с.
4. Основи охорони праці. Лабораторний практикум для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр»: лабораторний практикум / Дембіцька С.В., Кобилянська І.М., Кобилянський О.В., Пугач С.С. Вінниця: ВНТУ, 2021. 192 с.
5. Пожарова О. В. Охорона праці: навч. посіб. Одеса, 2022. 86 с.

Допоміжна

1. Конституція України (редакція від 01.01.2020). URL: https://surl.li/wqkhbd
2. Кодекс законів про працю: закон України із змінами від 21.08.2025.

URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08
3. Про охорону праці: закон України від 21.11.2002, № 229-IV із змінами від 21.08.2025.URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12
4. Про службу охорони праці: Типове положення від 15.11.2004, № 255 із змінами від 14.04.2017р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/z1526-04
5. Про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці: Типове положення від 26.01.2005, № 15 із змінами від 25.10.2024р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/z0231-05
6. Про порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві: Типове положення від 17.04.2019р., № 337 із змінами 12.03.2024. URL: https://surl.li/gtodem
7. Про систему громадського здоров'я: Закон України від 01.10.2023 р. №2573-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#Text
8. Про ветеринарну медицину: закон України від 25.06.1992 р. № 2498-XII із змінами 21.08.2025. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2498-1
9. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу: Державні санітарні норми та правила від 08.04.2014р. № z0472-14.
URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0472-14#Text
10. Костенко О.М., Лапенко Т.Г., Опара Н.М., Дудник В.В., Шпилька М.М., Дрожчана О.У. Методика статистичного аналізу, короткострокового прогнозування травматизму та шляхів його профілактики в агроінженерії. Вісник ПДАА. Полтава: РВВ ПДАА 2021. №1. С. 287-294.
11. Жидецький В.Ц., Лях І.М., Дудник В.В. Вплив виробничого освітлення на орган зору оператора комп'ютерного набору. Кваліогія книги. Львів, 2020. №2 (38). С. 7-14.
12. Лях І.М., Дудник В.В. Дослідження виробничого травматизму на підприємствах України: причини і фактори виникнення. Актуальні проблеми економіки. Київ, 2020. №12 (234). С. 67-72.

Інформаційні ресурси мереж Інтернет

1. Офіційний сайт Державна служба України з питань праці.
URL: http://dsp.gov.ua/
2. Офіційний сайт Державна служба України з надзвичайних ситуацій.
URL: https://www.dsns.gov.ua/.
3. Офіційний сайт Фонду соціального страхування України.
URL: http://www.fssu.gov.ua/